KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.119/3
VAN 20 APRIL 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 14 april 2010 door de Minister van Klimaat verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 oktober 2001 houdende maatregelen inzake de invoer, de uitvoer en de doorvoer van bepaalde wilde, niet-inheemse vogelsoorten", heeft het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

> "Het Europees Hof van Justitie [heeft] bij arrest C-100/08 van 10 september 2009 het Koninkrijk België veroordeeld [...] wegens niet-nakoming van de krachtens artikel 28 van het EG-verdrag op hem rustende verplichtingen, doordat het de invoer, het houden en de verkoop van in gevangenschap geboren en gekweekte vogels die in andere lidstaten rechtmatig in de handel zijn gebracht, aan beperkende voorwaarden, die de betrokken marktdeelnemers verplichten om de merking van de specimens te wijzigen opdat deze aan de specifiek in de Belgische wetgeving gestelde voorwaarden voldoet, heeft onderworpen, en noch de merking die in de andere lidstaten wordt aanvaard, noch de certificaten die zijn afgegeven overeenkomstig Verordening (EG) nr. 338/97 heeft aanvaard.
>
> Het koninklijk besluit van 26 oktober 2001 moet bijgevolg dringend worden aangepast om te voldoen aan het arrest C-100/08 teneinde een tweede veroordeling van België op grond van artikel 260 van het Verdrag betreffende de werking van de EU te vermijden."

*

* *

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

3. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit strekt ertoe paragraaf 2 van artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 oktober 2001 houdende de maatregelen inzake de invoer, de uitvoer en de doorvoer van bepaalde wilde, niet-inheemse vogelsoorten te vervangen. De huidige paragraaf 2 bepaalt dat het in artikel 3, § 1, van

hetzelfde besluit bedoelde verbod van invoer, uitvoer en doorvoer van niet-inheemse specimens en van de daarmee verband houdende handelingen niet van toepassing is op specimens die in gevangenschap gekweekt zijn. Als bewijs dat een vogel in gevangenschap geboren en gefokt is, geldt het dragen van een ring die aan bepaalde kenmerken beantwoordt, maar voor een in het buitenland gekweekte vogel kan een andere equivalente identificatiemethode door de bevoegde minister of zijn afgevaardigde worden erkend op voorwaarde dat deze identificatiemethodes dezelfde bescherming bieden als de hierboven vermelde methodes.

Het ontwerp dient te worden gezien in het licht van arrest nr. C-100/08 van het Hof van Justitie van 10 september 2009. Volgens dat arrest is het Koninkrijk België de krachtens artikel 28 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (thans artikel 34 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie) bedoelde op hem rustende verplichtingen niet nagekomen [1], aangezien:

> "- door de invoer, het houden en de verkoop van in gevangenschap geboren en gekweekte vogels die in andere lidstaten rechtmatig in de handel zijn gebracht, aan beperkende voorwaarden te onderwerpen die de betrokken marktdeelnemers verplichten om de merking van de specimens te wijzigen opdat deze aan de specifiek in de Belgische wetgeving gestelde voorwaarden voldoet, en door noch de merking die in andere lidstaten wordt aanvaard, noch de certificaten die zijn afgegeven overeenkomstig verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, te aanvaarden, en
>
> - door de handelaars de mogelijkheid te ontzeggen om afwijkingen te verkrijgen op het verbod op het houden van Europese inheemse vogels die in andere lidstaten rechtmatig in de handel zijn gebracht".

4. De rechtsgrond voor het ontworpen besluit wordt geboden door artikel 5, eerste lid, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud. Luidens die wetsbepaling kan de Koning, onverminderd de bepalingen van de wetgevingen op de jacht, op de diergeneeskundige politie en op de plantenbescherming en onverminderd de verplichtingen voortspruitend uit internationale verdragen, de in-, uit- en doorvoer regelen van onder meer de uitheemse diersoorten en hun krengen.

---

(1) Artikel 34 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verbiedt kwantitatieve invoerbeperkingen en alle maatregelen van gelijke werking tussen de lidstaten.

ALGEMENE OPMERKING

5. Artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 26 oktober 2001 verbiedt de invoer, de uitvoer en de doorvoer van specimens van niet-inheemse vogelsoorten, alsmede het bezit, de verkoop, het te koop aanbieden en het transport voor de verkoop of de aankoop ervan wanneer dergelijke handelingen specimens betreffen die het voorwerp hebben uitgemaakt van een invoer, een uitvoer of een doorvoer.

Paragraaf 2 van artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 oktober 2001 luidt:

> "De beschikkingen van § 1 zijn niet van toepassing op specimens die in gevangenschap gekweekt zijn. Niettemin moeten de levende of dode vogels die in gevangenschap zijn geboren en gefokt, geïdentificeerd worden met behulp van een individuele ring die uit een cilindrisch, uit één geheel bestaande, gesloten ring bestaat die, nadat deze tijdens de eerste levensdagen van de vogel is geplaatst, niet van de poot van de vogel die volwassen is geworden kan worden gehaald. De Minister of zijn afgevaardigde zullen daar waar is aangetoond dat deze identificatiemethode wegens de lichamelijke of gedragskenmerken van de betrokken soort niet kan worden toegepast of voor vogels die in het buitenland gekweekt werden, andere equivalente identificatiemethodes erkennen op voorwaarde dat deze identificatiemethodes dezelfde bescherming bieden als de hierboven vermelde methodes."

De ontworpen wijziging komt er in essentie op neer dat vogels die in het buitenland gekweekt werden, geïdentificeerd moeten worden door middel van een fraudebestendige microchiptransponder met een uniek nummer, die voldoet aan de ISO-normen 11784:1996 (E) en 11785:1996 (E) [2].

De Raad van State dient vast te stellen dat met het voorliggende ontwerp geenszins tegemoet wordt gekomen aan het voornoemde arrest van het Hof van Justitie van 10 september 2009. Zo blijkt uit het ontworpen artikel 3, § 2, derde lid, van het koninklijk besluit van 26 oktober 2001 dat voor vogels die in een andere lidstaat rechtmatig op de markt zijn gebracht, enkel de fraudebestendige microchiptransponder wordt aanvaard als identificatiemethode, terwijl in het arrest ook gewag wordt gemaakt

---

(2) Zie artikel 66, lid 2, van verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie van 4 mei 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer.

van de aanvaarding van de merking die in andere lidstaten wordt aanvaard en van de certificaten die zijn afgegeven overeenkomstig verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer.

De conclusie is dan ook dat het ontworpen artikel 3, § 2, nog steeds een belemmering vormt voor het vrij verkeer van goederen, en daarom moet worden geacht niet verenigbaar te zijn met het voorschrift dat is vervat in artikel 34 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN, J. VAN NIEUWENHOVE,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. A. SOMERS, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

M. VERSCHRAEGHEN J. SMETS

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 48.119/3
DU 20 AVRIL 2010

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, troisième chambre, saisi par le Ministre du Climat, le 14 avril 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 26 octobre 2001 portant mesures relatives à l'importation, à l'exportation et au transit de certaines espèces d'oiseaux sauvages non indigènes", a donné l'avis suivant:

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2/, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit:

> "Het Europees Hof van Justitie [heeft] bij arrest C-100/08 van 10 september 2009 het Koninkrijk België veroordeeld [...] wegens niet-nakoming van de krachtens artikel 28 van het EG-verdrag op hem rustende verplichtingen, doordat het de invoer, het houden en de verkoop van in gevangenschap geboren en gekweekte vogels die in andere lidstaten rechtmatig in de handel zijn gebracht, aan beperkende voorwaarden, die de betrokken marktdeelnemers verplichten om de merking van de specimens te wijzigen opdat deze aan de specifiek in de Belgische wetgeving gestelde voorwaarden voldoet, heeft onderworpen, en noch de merking die in de andere lidstaten wordt aanvaard, noch de certificaten die zijn afgegeven overeenkomstig Verordening (EG) nr. 338/97 heeft aanvaard.
>
> Het koninklijk besluit van 26 oktober 2001 moet bijgevolg dringend worden aangepast om te voldoen aan het arrest C-100/08 teneinde een tweede veroordeling van België op grond van artikel 260 van het Verdrag betreffende de werking van de EU te vermijden."

*
* *

2. Conformément à l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites.

*
* *

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

3. Le projet d'arrêté soumis pour avis vise à remplacer le paragraphe 2 de l'article 3 de l'arrêté royal du 26 octobre 2001 portant des mesures relatives à l'importation, à l'exportation et au transit de certaines espèces d'oiseaux sauvages non indigènes. Le paragraphe 2 en vigueur dispose que l'interdiction, visée à l'article 3, § 1er, du même arrêté, de l'importation, de l'exportation et du transit de spécimens d'espèces non indigènes et des opérations qui y sont liées, ne s'applique pas pour les spécimens issus d'un élevage en captivité. Le fait qu'un oiseau est né et a été élevé en captivité est attesté par une bague présentant certaines caractéristiques, mais pour un oiseau élevé à l'étranger, le ministre compétent ou son délégué peut reconnaître d'autres méthodes d'identification équivalentes à condition qu'elles offrent la même garantie que la méthode susmentionnée.

Le projet doit se lire à la lumière de l'arrêt n/ C-100/08 de la Cour de Justice du 10 septembre 2009. Cet arrêt a jugé que le Royaume de Belgique a manqué aux obligations qui lui incombent en vertu de l'article 28 du Traité instituant la Communauté européenne (actuellement l'article 34 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne) [1]:

> "- en soumettant l'importation, la détention et la vente d'oiseaux nés et élevés en captivité, qui ont été légalement mis sur le marché dans d'autres États membres, à des conditions restrictives imposant aux opérateurs concernés du marché de modifier le marquage des spécimens pour qu'il réponde aux conditions spécifiquement requises par la législation belge et en n'admettant pas le marquage accepté dans d'autres États membres ni les certificats délivrés conformément au règlement (CE) n/ 338/97 du Conseil, du 9 décembre 1996, relatif à la protection des espèces de faune et de flore sauvages par le contrôle de leur commerce, et
>
> - en privant les marchands de la faculté d'obtenir des dérogations à l'interdiction de détenir des oiseaux indigènes européens légalement mis sur le marché dans d'autres États membres".

4. Le fondement juridique de l'arrêté en projet se trouve à l'article 5, alinéa 1er, de la loi du 12 juillet 1973 sur la conservation de la nature. Cette disposition législative

---

(1) L'article 34 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne interdit les restrictions quantitatives à l'importation ainsi que toutes mesures d'effet équivalent entre les États membres.

énonce que sans préjudice des dispositions des législations sur la chasse, sur la police sanitaire des animaux domestiques et sur la protection des végétaux et sans préjudice des obligations résultant de conventions internationales, le Roi peut réglementer l'importation, l'exportation ainsi que le transit notamment des espèces animales non indigènes et de leurs dépouilles.

OBSERVATION GÉNÉRALE

5. L'article 3, § 1er, de l'arrêté royal du 26 octobre 2001 interdit l'importation, l'exportation et le transit de spécimens d'espèces d'oiseau non indigènes ainsi que leur détention, leur vente, leur mise en vente, leur offre en vente et leur transport pour la vente ou l'achat lorsque de telles opérations concernent des spécimens faisant ou ayant fait l'objet d'une importation, d'une exportation ou d'un transit.

Le paragraphe 2 de l'article 3 de l'arrêté royal du 26 octobre 2001 dispose:

> "Les dispositions du § 1er ne sont pas d'application pour les spécimens issus d'un élevage en captivité. Toutefois, les oiseaux vivants ou morts nés et élevés en captivité doivent être identifiés à l'aide d'une bague individuelle formée d'un anneau cylindrique d'une seule pièce et complètement fermé qui après avoir été placée dans les premiers jours de la vie de l'oiseau ne peut être enlevée de la patte de l'oiseau devenu adulte. Lorsque cette méthode d'identification ne peut pas être appliquée en raison des propriétés physiques ou comportementales de l'espèce ou pour des oiseaux élevés à l'étranger, le Ministre ou son délégué reconnaîtra d'autres méthodes d'identification équivalentes à condition que ces méthodes d'identification offrent la même garantie que la méthode susmentionnée."

Pour l'essentiel, la modification projetée revient à imposer que des oiseaux élevés à l'étranger soient identifiés au moyen d'un transpondeur à micropuce inaltérable portant un numéro spécifique et répondant aux normes ISO 11784:1996 (E) et 11785:1996 (E) [2].

Le Conseil d'État doit constater que le projet à l'examen ne donne aucunement suite à l'arrêt de la Cour de Justice du 10 septembre 2009 précité. Il ressort ainsi de l'article 3, § 2, alinéa 3, en projet, de l'arrêté royal du 26 octobre 2001 que seul

---

(2) Voir l'article 66, paragraphe 2, du règlement (CE) n/ 865/2006 de la Commission du 4 mai 2006 portant modalités d'application du règlement (CE) n/ 338/97 du Conseil relatif à la protection des espèces de faune et de flore sauvages par le contrôle de leur commerce.

le transpondeur à micropuce inaltérable est accepté comme méthode d'identification des oiseaux qui ont été légalement mis sur le marché dans un autre État membre, alors que l'arrêt fait également état du marquage accepté dans d'autres États membres et des certificats délivrés conformément au règlement (CE) n/ 338/97 du Conseil du 9 décembre 1996 relatif à la protection des espèces de faune et de flore sauvages par le contrôle de leur commerce.

En conclusion, l'article 3, § 2, en projet constitue encore toujours une entrave à la libre circulation des marchandises et qu'on ne peut par conséquent pas considérer qu'il se concilie avec la prescription de l'article 34 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

La chambre était composée de

Messieurs	J. SMETS,	conseiller d'État, président,
	B. SEUTIN, J. VAN NIEUWENHOVE,	conseillers d'État,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assesseurs de la section de législation,
Madame	M. VERSCHRAEGHEN,	greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Mme A. SOMERS, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. B. SEUTIN.

LE GREFFIER LE PRÉSIDENT

M. VERSCHRAEGHEN J. SMETS